

דיני דליקה בשבת

הערות בדברי רבינו המשנה ברורה - הלכות שבת

הרב אלחנן סכתו והרב עדיאל כהן

בנוהג שבעולם, מחבר חיבור, ככל שליבו מחכים והולך כן חיבורו מוסיף והולך, ועם תוספת חיבורו באה גם שמחת ליבו. לא כן בקובץ שלפנינו, ככל שליבנו הוסיף בערות כן נוספו בו הערות, ועם התוספות ההערות, בא לו צער ירידת הדורות.

ידענו גם ידענו שלא מחכמה שאלנו על הרב, כי כל חכמתנו בסיג מעורב, אך לגודל דקדוק לשונו הזהב, סולת נקיה לכל מבין תערב, אף אנו נבואה אחר המלך חדריו, לילך באורחותיו לדקדק אחריו, לעפר בעפרות טחינת הרריו, למצא מטמוניות שנטממו בדבריו.

למודעי אנו צריכים, ואת ליבנו אנו מגלים, כי מתחילה עת נחקקו אלו המילים, לא למען היותם רבים מגולים, כי אם לעצמנו כתבנום ע"ג עלים, לתרופה ממחלת השכחה וממנה להחלים, ועוד לא דפקנו על דלתות אחרוני המושלים, לחפש סברות יושר ועגולים, לבדוק אם כנים דברינו שהרי אין חפצנו להדמות לקטני השועלים, אשר בכרם ה' מחבלים, ומורים הלכה טרם מבשילים, ומרבים הפלת חללים. ואל ה' אנו מיחלים, שלא יתגלגלו לפתחינו טעויות ומכשולים, ויצילנו מידי יושבי קדר וישמעאלים, ויחרה אפו ברוכבי הגמלים, ויפליט מן הארץ עובדי גלולים, ולנו יסלח להיות גאולים.

ולפניך הלומד שטוחה בקשתנו, שים עיניך ולבך ליישר אורחותינו, להזיח ולהדיח כל הערותינו, ולהודיענו מקום טעותינו, למען דעת שהיא היא כל מגמתנו.

1. סע' א בה"ל ד"ה כדי מזון ג"ס, כתב דיכול בעה"ב להציל מזון ג"ס עבור כאו"א מבני ביתו. לכאו' היינו דוקא כשהם אינם מצילין לעצמם, דומיא דתינוק ובהמה דמייתי בהה"ל ראיא מנייהו.

2. סע' א בה"ל ד"ה והראוי לבהמה לבהמה, כתב דטעמא דמציל גם לבהמה ג"ס (ולא רק כדי צרכה), משום דאסור לאכול קודם שיתן מאכל לבהמתו. וצ"ע, דלפי"ז אין להציל משקין לבהמה אלא כדי צרכה, דבמשקין אדם קודם לבהמה, וכמ"ש בסי' קסז ס"ק מ בשם ס"ח. וזה לא נשמע לשום פוסק שיחלק בכך.

3. ס"ק ד כתב בשם ספר שלחן עצי שטים, דהואיל ובוזה"ז שיש חשש סכנת נפשות מותר לכבות, ממילא מותרין אפי' בבית שהדליקה שם להציל אוכלין כמה שירצו, כיון דאין לגזור שמתוך שיהיה בהול יבוא לכבות, שהרי בזה"ז מותר לכבות. וכתב עליו שאין זה מוכרח, דאפשר שמתוך בהילתו יבוא לידי שאר מלאכות. ושמא כוונת שלחן עצי שטים דכיון שבזה"ז שרי לכבות, א"כ שוב אינו בהול כלל. מיהו לא מסתבר למימר הכי, הואיל והבהלה נובעת מעצם הדליקה שנפלה בביתו.

ומיהו עי' בספר ההשלמה שכתב גבי נשברה לו חבית, דהואיל וטעמא דאסור להציל ממנה הוא משום שמא יביא כלים דרך רה"ר, ביו"ט דשרי לטלטל - שרי להציל. (ונ"ל דכן מוכיח לשון הרמב"ם שכתב (פכ"ב הט"ז) וז"ל: "נשברה לו חבית בשבת..."). אלמא לא חששו שמא יבוא לידי שאר מלאכות כמו תיקון החבית (טעם המוזכר ברמ"א בסי' שלה) וכדו'.

4. שם, כתב בשם ח"א דאחרים מותרים להציל (מעצמם, דהא אסור לו לבקש מהם) לצורך בעה"ב יותר מג' סעודות, ואפי' מעות, דאין בו אלא איסור מוקצה [והיינו כדעת היש מתיירין שהובא בס"ב]. מה שכתב 'דאפי' מעות שרי' זה תמוה, דהרי מה שאמרו י"מ בס"ב שמוקצה מותר במקום פסידא, - היינו בממונו, ומשום דחיישינן שיבוא לידי איסור חמור יותר, אך בממון של אחרים וודאי דלא שרו. ואע"ג דאולי יבא חבירו בעל הממון לעשות איסור חמור יותר לא שרינן, דלא אמרינן לאדם עמוד וחטא (אפי' באיסור דרבנן כמו רדיית הפת שבת ד). כדי שיזכה חברך! (ומה שכתב המ"ב בסי' שו ס"ק נו בשם א"ר, היינו דוקא באיסור גדול מאוד וכמו שכתב שם בשעה"צ ס"ק מו). ובשעה"צ ס"ק ב כתב "ומה דאיתא לקמן בסע' ט דאומר לאחרים בואו והצילו לכם כ"א מזון ג"ס דוקא... היינו משום דבעת ההצלה הם מצילין כ"א לעצמן, ולכך שייך גם בהם הטעם שהוא בהול להציל, מה שאין כן כשמצילין בשביל בעה"ב". וחזר וכפל דבריו בס"ק כ, ובשעה"צ ס"ק יא כתב דטעמא דמסתבר הוא. לענ"ד מוכח בסי' רסו ס"א גבי מציאה, דבממון שלא טרח עליו - אין אדם בהול כל עוד דלא אתי לידיה, ואעפ"כ לא התירו לאחרים להציל לעצמם יותר מג"ס, הלכך גם להציל לבעה"ב לא נתיר להם. ועוד דהרי הר"ן כתב (שבת מד:) בשם הר"ד דאדרבה כשמצילין לצורך עצמן לא יבואו לכבות, דהרי הדליקה היא הגורמת להם לזכות מן ההפקר, וכשיכבוה שוב יאסר להם להציל לעצמם, מה שאין כן אם מצילין לבעה"ב ודאי שחיישינן שיבואו לכבות דאין לך הצלה לבעה"ב גדולה מזו. ואע"ג דלא קי"ל כדעת הר"ן, (שהרי ע"פ סברא זו מתיר לאחרים להציל לצורך עצמן יותר מג"ס), מ"מ היינו לקולא, אך מנלן דלא ניחוש לה כדי להחמיר לאסור להם להציל לבעה"ב ?!

5. ס"ק ו כתב טעם המתירין לטלטל מעות, דלמדו מהא דהתירו למי שהחשיך בדרך להוליך כיסו פחות מד"א כדי שלא יעשה איסור חמור ממנו ויוליך אותם להדיא, ה"ה נמי בכאן התירו איסור טלטול מוקצה כדי שלא יבוא לכבות הדליקה... וזה תמוה, דהא לפי"ז כ"ש דלישתרי בבית שהדליקה בו, וכמ"ש בבה"ל עי"ש. ולמה כתב בס"ק ה דכל היתירא דהכא היינו דוקא בבית אחר שאינם בהולים ולא בבית שבו הדליקה.

ואם את סברת בעה"ת רצה לכתוב, (כדמשמע בשעה"צ ס"ק ג), היה לו לכתוב שתמא דמדין מי שהחשיך בדרך למדנו דשרי מוקצה במקום פסידא. שכך הם דברי בעה"ת. ורק הרשב"א והטור (האוסרים) הם אלה שנכנסו לחלק ולומר דבמי שהחשיך דוקא שרינן כדי שלא יעבור על איסור גדול ממנו משא"כ הכא, אך בעה"ת לא ס"ל האי חילוק. עי' היטב בטור ובב"י ודו"ק.

6. סע' ב בה"ל ד"ה יש מתירין, כתב בשם נשמת אדם דבעה"ת גופא שהוא המיקל לטלטל מעות מפני הדליקה, אינו מיקל כלל בבית שבו הדליקה. ודלא כט"ז שהעתיק סברת מהרא"י (ט"ס וצ"ל מהרא"י הוא רבינו יצחק אבוהב). וכן יש להביא ראיה ברורה ממה שכתב הטור בשם בעה"ת (סע' טז) דאסור לטלטל ארנק עם מעות אגב טבעת, לפי שהטבעת בטלה לארנק, שהרי המעות חשובות יותר (ב"י). ואם כדברי מהרא"י אמאי אסור? הרי אפי' את הארנק לחודיה שרי! אך לפי מה שכתב הנשמת אדם (וכן ס"ל לב"י) ניחא, דמיירי בבית שהדליקה בו. וק"ל. (אח"כ מצאתי שכ"כ הב"ח אות ט)

7. סע' ז כתב השו"ע "מותר להציל כלי תשמישו הצריכים לו לאותו היום כגון כוסות וקיתונות", והוסיף במ"ב ס"ק יז דה"ה שאר כלים הצריכים לו לצורך סעודותיו. ואני בער ולא אדע אמאי לא שרו נמי שאר כלים הצריכים לו לאותו היום, כגון מטה וכסא וכיוצ"ב, והלא הרמב"ם והר"ן לא סייגו היתר זה, ורק רש"י לבדו כתב 'כגון כוסות וקיתונות', ואף הוא איכא למימר דלפרש הוא בא, כדרכו. דמאי שנא מבגדים דשרי לעטוף כל מה שיכול הואיל וקחזי ליה לכולי יומא? ואם נפשך לומר דשאני בגדים דמתוך דלא שרו ליה אלא דרך לבישה רמי אנפשיה ומדכר, (דומיא דמה שתירצו הר"ן והרשב"א מדוע התירו בבגדים אף לחזור ולהוציא), והלא כתב שם המ"ב בס"ק יח דאם הוא מוציא מלבושים בידו, אין מותר כי אם מה שצריך לו לאותו היום, ואע"ג דלאו צורך סעודה נינהו. וצ"ע.

8. סע' ט כתב השו"ע "ואומר לאחרים בואו והצילו לכם כל אחד מזון שלש סעודות, ויכולים ללבוש כל מה שיוכלו ללבוש, ואם רוצים זוכים בו מן ההפקר, כיון שאמר

הצילו לכם... " וכתב המ"ב ס"ק כא 'ויכולים ללבוש' - 'ובזה יכול לומר בואו והצילו עמי, והיינו בשבילי, בדמוזנות משום דלא חזי ליה כ"א ג"ס לכך הוכרח לומר הצילו לכם, משא"כ בלבושין דקחזי ליה לכולי יומא [גמ'] ומש"כ 'ואם רוצים...' אמזון קאי". פרוש זה לא ציין לו המ"ב מקור. אך לכאור' הוא מוכרח, דפשט לשון השו"ע שכתב 'ואומר לאחרים בואו והצילו לכם' משמע דכולל כאן גם אוכלים וגם בגדים, והוא לשון הטור, ונמשך אחר דברי הרמב"ם שכתב בתרוויהו 'בואו והצילו לכם' (פכ"ג הל' כד' כה). אך במשנה יש חילוק, דגבי אוכלין קתני 'לכם' וגבי בגדים קתני 'עמי', ומפרש בגמ' טעם החילוק מפני שבאוכלין הואיל ואינן יכול להציל יותר מג' סעודות - מה שמצילין אחרים הואיל לדידהו, אך בבגדים הואיל ויכול להציל ולחזור וללבוש ולהציל, נמצא שכל הבגדים הוא יכול להציל, וא"כ אם אחרים מצילין - זה בשבילו. ולפי"ז דעת הרמב"ם מיושבת היטב, ע"פ מה שביאר הב"י דלא ס"ל להרמב"ם האי היתרא 'דחזור ולבוש ומוציא' הואיל ודעת ר' יוסי היא בלבד, וא"כ גם סוף המשנה 'ואומר לאחרים בואו והצילו עמי' היא המשך דעת ר"י, אך לת"ק הואיל ואינן יכול להציל בגדים יותר ממה שהתעטף בפעם הראשונה, הרי שהצלת בגדים שווה לאוכלים, ואומר לאחרים הצילו לכם. (וכ"מ דעת הר"ף שלא העתיק את סיבת החילוק בין 'לכם' ל'עמי'), אך את דעת הטוש"ע קשה מאוד להלום, דמחדא ס"ל דחזור ולבוש ומוציא, ומאידך כתב 'ואומר לאחרים בואו והצילו לכם'.

9. סע"ט בה"ל ד"ה כיון שאמר הצילו לכם, כתב אבל אם אמר 'בואו והצילו' ולא אמר 'לכם' אמאי אינם יכולים לזכות בו, דבודאי לא היה דעתו שיצילו בשבילו והוא יתן להם שכר טרחה, דזה אסור הוא, כיון שכבר הציל מזון ג"ס. מיהו עי' בר"ן (מה). וז"ל והא דנקט 'ואומר לאחרים' רבותא נקט, שאע"פ שאומר להם כן על דעת שיצילו לו ולא יעכבו לעצמן שרי עכ"ל. מ"מ אין בזה כדי להכריע ספיקו של הרב, והואיל והר"ן ס"ל שגם בלא אמירתו המזון מופקר, הלכך אין בכך שמתכוון שיצילו בשבילו שום איסור, שהרי זה לא מחיב את האחרים להציל דוקא בשבילו, ורשאים לזכות לעצמן. משא"כ לדידן דפסקינן כרש"י שבלעדי אמירתו אינו מופקר.

10. ס"ק לג כתב דטעמא ש'האידינא מצילין מהדליקה ומכל מקום התורפה כל כתבי הקודש... וכן מטבע ברכות', לפי שכ"ז הותר לכתוב בזמנינו ולברך ולהתפלל במשום עת לעשות לה', וע"כ ממילא צריך להצילם מן הדליקה, וגם טעונים גניזה בחול שלא יהיו מונחים במקום הפקר. ובשעה"צ ס"ק ל תמה מדוע משמע ברמב"ם (פכ"ג הכ"ו) ובשו"ע (נ"ל דט"ס וצ"ל בב"י) דרק האידינא דשרי לכותבם טעונים גניזה, והלא אף בזמנם דהיה אסור לכותבם ולקרות בהם מוכח בגמ' (קטו). דטעונים גניזה,

ואפי' לרב הונא דס"ל דאין מצילין מהדליקה (כצ"ל לענ"ד) אפי' טעונים גניזה, וואף דבבריתא סבר רבי דמניחן במקום התורפה וכו', הא קיי"ל דסתמא במתניתין ומנח' בבריתא - הלכה כסתמא דמתניתין, וצ"ע. ואחד מחכמי הזמן תירץ משום דרבי הוא מכריע, עי"ש בגמרא". ולענ"ד הרמב"ם כאן שיטתיה דהר"ח נקיט ואזיל (כדרכו בכמה מקומות עי' בבה"ל שט"ו ס"ח ד"ה טפח), דס"ל דאף ר' יוסי שאמר דבעו גניזה כוונתו כמו שאמר רבי דמניחם במקום התורפה, אלמא ס"ל דזהו גניזתם, וולפום הכי תנא ר' יוסי דאין מצילין אותם", כלומר הואיל וסבר ר' יוסי דאסור להשהותם וצריך להניחם במקום התורפה, הלכך אין מצילין אותם מהדליקה, דזהו הנחתם במקום התורפה והיא גניזתם. וא"כ ר' יוסי שנימוקו עמו והלכה כמותו אפי' מחבריו, ורבי שהלכה כמותו מחבירו (עירובין מה) פליגי על המשנה ע"פ העמדת רב הונא, וס"ל דהואיל ואין קורין בהם - אין מצילין אותם מהדליקה, ומניחין אותם במקום התורפה, ופסק הרמב"ם כוותיהו.

ופשוט שלפי"ז אין מקום לתירוץ שרבי הוא מכריע, דלפי' הר"ח אין שם בבריתא אלא שתי דעות - דעת ר"י ורבי דמניחן במקום התורפה, ודעת ר"י ברבי יהודה דשרי לאבדן ביד. ורק לפרש"י איכא ג' דעות - דר"י סבר דבעו גניזה (קבורה, דהיינו 'שקעהו תחת הנדבך', אף הוא צוה עליו וגנוז) וריב"י ס"ל דשרי אפי' לאבדן ביד, ורבי מכריע דאסור לאבדן ביד אך גם אין להשהותן אלא מניחן במקום התורפה והן מרקיבין מאליהן. (כן מוכרח לפרש לרש"י, שהרי פי' במשנה 'טעונין גניזה - אסור להניחן במקום הפקר' אלמא ר"י שאמר 'וגנוז' לא ס"ל כרבי).

ונ"ל דסברת רש"י היא, דהואיל ורב הונא מפרש את המשנה כך: 'וואע"פ שכתובים בכל לשון - ואין מצילין - טעונים גניזה', א"א לפרש דגניזתם היינו הנחה במקום התורפה, דא"כ מאי 'ואע"פ' דקאמר, הלא אי הצלתן מהדליקה היא גניזתן! ובוזה אתי שפיר מדוע הגמ' העמידה את רב הונא כר' יוסי ולא כרבי. אך לפי' הר"ח קשה כיצד יפרש במשנה דטעונים גניזה היינו הנחה במקום התורפה, (מיהו הא דלא העמידה הגמ' את ר"ה כרבי לא קשיא ליה, דהא ס"ל דרבי ור"י דעתן שווה כדאמרן לעיל). וי"ל בדוחק שאת המשנה יפרש כרש"י, (היינו דלרב הונא אסור להניחם במקום הפקר), אלא שסובר שלא העמידה הגמ' את רב הונא כר"י אלא לענין הצלתן מהדליקה, אך לא לדרך גניזתן.

11. ס"ק לב כתב בשם מ"א דאף האידנא לא הותר לקרא בתנ"ך הכתוב שלא בדיו (אם הוא כתוב בלשון ק), והדר תנייה בס"ק לט. ושם בשעה"צ ס"ק לז כתב בשם הא"ר דמלשון השו"ע בסע' יב ("כל כתבי הקודש מצילין האידנא מפני הדליקה

וקורין בהם אפי' כתובים בכל לשון ואפי' כתובים בסם וסיקרא..." לא משמע כוונתה דהמ"א, ותירץ שעה"צ דהשו"ע מיירי היכא שנכתבת על נייר, ומסתברא דבזה גם המ"א מודה דקורין בה בכל גוונים... ולכאן פלא הוא, שהרי המ"א לא העלים עינו ממשמעות זו ותירצה, דדוקא היכא שכתובים בכל לשון ובסם ובסיקרא אז קורין בהם, אך אם כתובים בלשה"ק ובסם אין קורין בהם. והעתיקו המ"ב בס"ק לב.

ונל"פ כוונת הא"ר, דתירוצו של מ"א דחוק טובא, דהא הלשון בטור כך היא: "אפי' כתובים בכל לשון בסם ובסיקרא", ואילו השו"ע שינה והוסיף: "אפי' כתובים בכל לשון ואפי' כתובים בסם וסיקרא" - משמע שר"ל בדוקא 'או בכל לשון או בסם וסיקרא' שרי לקרא. וע"ז מתרץ הרב תירוצו חדש דהשוע מיירי בנייר, ובזה אתי שפיר דאפי' בסם ובלשה"ק שרי לקרא. ודו"ק.

12. ס"ק נג פירש מה שהתיר השו"ע לפרוס עור של גדי על תיבה שאחז בה האור, דהיינו בעור לח. ואע"פ שבסי' שח סכ"ה כתב השו"ע שעור לח הוא מוקצה, (וכן הרמ"א שם כתב שי"א שעור בהמה דקה [כגון גדי] - מוקצה הוא), הרי מבואר בס"ב בדעה ראשונה - דטלטול מוקצה שרי במקום פסידא. ופשוט שכתב כן לפי שדעתו נוטה כדעה ראשונה זו המתירה מוקצה (עי' בס"ק ה, מג, מז). אך אין נראה לפרש כן דעת השו"ע, שהרי הביא שם את המתירין בתחילה בשם יש מתירין ואח"כ כתב ויש אוסרין, וקי"ל י"א וי"א הלכה כ"א בתרא. אלא הנכון בדעת השו"ע דמיירי הכא בעור יבש, וכדמשמע מתוס' מט. ד"ה טומנים. (וכ"כ להדיא בזבחים צד. סוף דיבור ראשון).

ואילו לדעת הרמ"א בסי' שח, צ"ל דמיירי הכא כשיחדו לשיבה, וכמ"ש שם התוס' לדעה זו.

13. סע' כג כתב השו"ע: "טלית שאחז בה האור פושטה ומתכסה בה ואינו חושש אם תכבה..." במ"ב ביאר את השו"ע ע"פ הבי"ח וט"ז, אך ביאור השו"ע לפי מש"כ בב"י הוא - דעי' נענוע כסויו בה היא מתכבה, ואע"פ שמכוון לכבות שרי, משום דכיבוי כלאח"י הוא, ולא גזרו ביה רבנן במקום פסידא. וצריך שלא יראה כמתכוון לכבות, הלכך לא הותר לו לכבותה אלא ע"י שמתכסה בה ולא בסתם ניענוע.

ומכלל דברים אלו נלמד שמר"ן פליג על הגהת הרמ"א בסעיף הקודם שכתב דדוקא במקום פסידא הותר גרם כיבוי. שהרי דוקא בכיבוי כלאח"י (שעושה מעשה בידים), כדי להתיר לו גם לכוון לכבות היה הבי"י צריך לומר דדוקא במקום פסידא הוא דשרי, אך בגרם כיבוי (שאינו מכבה בידים) ופשיטא שמותר לו אף לכוון

לכיבוי - שרי אף שלא במקום פסידא.

14. ס"ק נה כתב "ולדינא משמע מדברי האחרונים דגם בנתכוון לזה (לכבות) מותר". כתב הב"י דטעמא משום דהוי כיבוי כלאח"י, הלכך לא גזרו ביה רבנן במקום פסידא*.

15. ס"ק נז כתב דטעם האוסרין לתת משקין על טלית שאחזו בה האור, הוא מפני שהמשקין בעין הוא מקרב להכיבוי עי"ז. ור"ל שהכיבוי (המשקין) מזומן להדיא ללא דבר המפסיק בינו לבין האש (רש"י ור"ת בדף מז:), ודמי למחיצה של מים (כגון של שלג וברד) דאסירי. ובס"ק נח כתב טעם המתירים, דס"ל דזה לא חמיר מגרם כיבוי בעלמא דשרי. ור"ל דהואיל והמטרה של נתינת המשקין על הטלית היא לא כדי שיכבו את גוף הדליקה, אלא ע"מ למנוע את התפשטותה יותר - שרי. ולא דמי למחיצה של מים שמטרתה גם כדי שיכבה גוף הדליקה עי"ז.

16. שעה"צ ס"ק נד כתב: "ולענ"ד בדדליקת אביו מחויב אביו מן התורה למחות בידו כיון שהוא עושה לדעתו..., ובדליקת אחרים מחויב האחר עכ"פ מדרבנן למחות בידו, דהא הגמ' שקיל וטרי אמאי התירו בא"י, ומשני א"י אדעתיה דנפשיה עביר, משא"כ בקטן זה. ר"ל משא"כ בקטן זה שאינו עושה ע"ד עצמו, אלא ע"ד הגדול. אלמא מה שאמרה הגמ' לאסור "בקטן שעושה לדעת אביו" הוא לאו דוקא. אך לפי מה שפירש הרשב"א (בדף קנג: ד"ה כשהיא מהלכת) דגוף תירוץ הגמ' "בקטן שעושה לדעת אביו" הוא לומר שאז חייב אביו להפרישו מדאו, אלמא דוקא קאמרה הגמ' 'אביו', דאילו אחר אין בכך איסור, ממילא אין מקור לחייב את האחר להפרישו אפי' מדרבנן. ודו"ק.

17. ס"ק סז כתב דמשמע מיו"ד דאסור לומר בלשון נוכח 'אם תכבה לא תפסיד'. ובשעה"צ ס"ק נה כתב דקצת דחוק לפי"ז סוגית הגמ'. כוונתו למש"כ רעק"א בחידושו. ע"ש.

18. ס"ק פד כתב דהא דמותר לעבור על איסור דרבנן במקום היזקא דרבים, היינו היזק הגוף אך לא בשביל היזק ממונ. עי' לעיל סי' שח סע' ו בהג"ה, ושם סע' יח ובמ"ב ס"ק עז, דבאיסור מוקצה התירו אפי' במקום שאין רבים כ"ב.

* עי"ש שכתב עוד טעם - משום שאינו ודאי שיכבה ע"י כך, הלכך לאו פסיק רישיה הוא. ותמוה הוא, דאם מתכוון הוא לכיבוי מה בכך שאינו פ"ר, הרי לא נאמר דשרי באינו פ"ר אלא באינו מתכוון, וצ"ע.

